

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. oktober 2024
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Josefine Fibiger
Bundesen
Sagsnr.: 2024-10827
Dok.: 3406687

Besvarelse af spørgsmål nr. 1424 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1424 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. august 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Steffen Larsen (LA).

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1424 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvorvidt elektronisk kommunikation på krypterede tjenester er omfattet af grundlovens § 72?”

Svar:

1. Det følger af grundlovens § 72, at husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene må ske efter en retskendelse.

Om den beskyttelse, der følger af bestemmelsen, kan bl.a. henvises til Jens Peter Christensen m.fl., Dansk Statsret (4. udgave, 2024), side 341, hvor bl.a. følgende fremgår:

”Formålet med grundlovens § 72 er at yde beskyttelse mod statsmagtens indgriben i den enkelte borgers privatliv. Bestemmelsen yder dog kun beskyttelse mod visse typer indgreb i privatlivet. Det følger af grundlovens § 72, 2. pkt., at bestemmelsen omhandler tre typer indgreb, nemlig 1) husundersøgelse, 2) beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt 3) brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden. Og videre følger det af bestemmelsen, at beskyttelsen mod disse indgreb – alene – ligger i, at de kun kan gennemføres af forvaltningen efter en forudgående kendelse fra en domstol, idet lovgivningsmagten dog er givet adgang til at gøre særegen undtagelse fra kravet om forudgående retskendelse.

Det fremhæves ofte, at for at forvaltningen kan gennemføre et indgreb, som er omfattet af grundlovens § 72, skal to krav være opfyldt. For det første skal indgrebet have hjemmel i lovgivningen. Dette hjemmelskrav er ikke reguleret af grundlovens § 72, men følger af legalitetsprincippet. For det andet skal forvaltningsmyndigheden indhente en forudgående retskendelse – en godkendelse hos en domstol – før den kan gennemføre indgrebet, medmindre det fremgår af loven, at indgrebet kan gennemføres uden en forudgående retskendelse. Det er dette krav, som er reguleret i grundlovens § 72.”

Om de forskellige kommunikationsformer, som nyder beskyttelse efter grundlovens § 72, kan bl.a. henvises til Jens Peter Christensen m.fl., a.st., side 343, hvor bl.a. følgende fremgår:

”Bestemmelsen om brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden, der blev indføjet i grundloven i forbindelse med grundlovsrevisionen i 1953 – med den begrundelse, at erfaringen havde understreget ønskeligheden af denne udvidelse, jf. Forfatningskommissionens betænkning s. 40 – må ud fra en formålsfortolkning forstås således, at den ikke blot tager sigte på meddelelser overført på den angivne måde, men omfatter enhver form for telekommunikation. Bestemmelsen omfatter således også kommunikation gennem e-mail og anden internetkommunikation.”

Elektronisk kommunikation på krypterede tjenester må på denne baggrund anses for omfattet af grundlovens § 72.

2. Som det fremgår ovenfor, indebærer grundlovens § 72, 2. pkt., at det ved lov kan bestemmes, at der kan foretages brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden, herunder elektronisk kommunikation på krypterede tjenester, uden forudgående retskendelse. Grundloven er således ikke til hinder for, at der ved lov fastsættes regler om, at statsmagten foretager indgreb i kommunikation omfattet af bestemmelsen, idet retskendelseskravet dog alene bør fraviges, hvis dette anses for proportionalt.

Der vil f.eks. inden for de ovenfor beskrevne rammer kunne indføres en ordning som foreslået i Europa-Kommissionens forslag til forordning om regler til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, som blev fremsat den 11. maj 2022, hvor der er lagt op til, at en domstol eller en uafhængig myndighed udpeget af medlemsstaten på anmodning fra myndighederne i visse tilfælde vil kunne udstede et tidsmæssigt afgrænset opsporingspåbud til den enkelte tjenesteudbyder. Opsporingsforpligtelsen indebærer, at den enkelte udbyder tilgår og foretager en målrettet opsporing, f.eks. en scanning, af indholdet af al kommunikation på dennes tjenester eller dele heraf. Denne opsporing vil være målrettet, i det omfang det følger af påbuddet, og med de garantier, der i øvrigt fastsættes i forordningen.

Jeg kan i øvrigt henvise til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1425 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.